

אבינו מלכינו THE ORIGIN OF

The practice of reciting אבינו מלכנו on a תענית ציבור and during the עשרת ימי תשובה can be traced to the following:

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כה' עמ' ב'—תנו רבנן מעשה ברבי אליעזר שגזר שלש עשרה תעניות על הצבור ולא ירדו גשמים. באחרונה התחילו הצבור לצאת. אמר להם: תקנתם קברים לעצמכם? געו כל העם בבכיה, וירדו גשמים. שוב מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה. ירד רבי עקיבא אחריו, ואמר: אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה. אבינו מלכנו למענך רחם עלינו, וירדו גשמים. הווי מרנני רבנן. יצתה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מידותיו, וזה אינו מעביר על מדותיו.

Translation: Our Rabbis have taught: It is related of Rabbi Eliezer that he declared thirteen fasts upon the community and no rain fell. During the last fast, as the people began to depart from the synagogue, he exclaimed: Have you prepared graves for yourselves? Thereupon the people sobbed loudly and rain fell. It is further related of Rabbi Eliezer that once he stepped down before the Ark and recited the Shemona Esrei of twenty-four Brachos for fast days and his prayer was not answered. Rabbi Akiba stepped down after him and exclaimed: Our Father, our King, we have no King but You; our Father, our King, for Your sake have mercy upon us; and rain fell. The Rabbis present suspected Rabbi Eliezer, whereupon a Heavenly Voice was heard proclaiming: the prayer of this man, Rabbi Akiba was answered not because he is greater than the other man, but because he is ever forbearing and the other is not.

A second version of the same incident is presented in the תלמוד ירושלמי:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת תענית פרק ג'—רבי לעזר עבד תעניתא ולא איתנחת מיטרא. עבד ר' עקיבא תענית ונחת מיטרא. עאל ואמר קומיהוון אמשול לכם משל למה הדבר דומה למלך שהיו לו שתי בנות, אחת חצופה ואחת כשירה. אימת דהות בעיית ההיא חצופתא עלת קומי, הוה אמר: יבון לה מה דהיא בעיית ותיזיל לה. ואימת דהות ההיא כשירה עלת קומי, הוה מאריך רוחיה מתחמד מישמוע שועתה. ואית שרי מימר בן אלא שלא לחלל שם שמים בי ר"א.

Translation: Rabbi Lazar declared a public fast day but no rain fell. Rabbi Akiva declared a public fast and rain fell. He entered the house of study and declared before the Sages gathered there: I will share a parable with you. To what does this matter resemble? It is like a king who had two daughters, one insolent (Rabbi Akiva) and one well-behaved (Rabbi Lazar). The insolent one came into the King's presence whenever she wanted anything. He said: give her what she wants, that she may go away! But when the well behaved girl came into his presence, he would listen to her long and patiently, for he liked to hear her entreaty. The Sages responded: is it permissible to speak in such a manner about Rabbi Lazar? Yes. As he did it only to avoid profaning the Divine Name before Rabbi Elazar.

The excerpt from the **אבינו מלכנו** רבי עקיבא establishes that **תלמוד בבלי**. It also teaches us that **אבינו מלכנו** is a **סליחה** and that **סליחות** were recited as early as the era of **רבי עקיבא**. As a **סליחה**, **אבינו מלכנו** represents an early form of **פיוט**, an original liturgical composition. The **גמרא** may have reported that G-d responded to an original liturgical composition over the fixed text in order to encourage the composition of original liturgical texts and in particular, **פיוטים**. The same incident may also answer a question about Jewish liturgical history. Why was the practice of reciting the form of **שמונה עשרה** that includes 24 **ברכות** on public fast days discontinued? The incident involving **רבי עקיבא** supports the practice of reciting **סליחות** in place of the **שמונה עשרה** of 24 **ברכות** on public fast days. One additional fact can be derived from the incident- that **אבינו מלכנו** is recited on all ten days between **ראש השנה** and **יום כיפור** including **ראש השנה** because at one time each of those days were spent as public fast days.

The **שבולי הלקט** provides a different perspective on the purpose of **אבינו מלכנו**. He views it as a substitute for **הלל** which is not recited on **ראש השנה**:

ספר שבולי הלקט סדר ראש השנה סימן רפז'-דין סדר תפלת היום.

ובראש השנה שחרית מתפללין כסדר שאר ימים טובים ואומר הזמירות בנועם ונשמת ומתפללין שבע כסדר שחרית. ואחר שהסדיר החזן תפלת שחרית בקול נהגו לומר אבינו מלכנו חטאנו לפניך כו' כמו שכתוב בסידורים ומפרש בפרדס רבינו שלמה זצ"ל שהיו רגילין ובאין לאומרו מימי ר' עקיבה כמו שמצינו במסכת תענית פעם אחת גזרו תענית ולא נענו ירד ר' עקיבה לפני התיבה ואמר א"מ חטאנו לפניך א"מ אין לנו מלך אלא אתה א"מ עשה עמנו למען שמך וירדו גשמים וכשראו שנענו בתפלה זו הוסיפו עליהם מדי יום ביום וקבעום לימי התשובה. ואומר אותן במקום ההלל בראש השנה והטעם מפורש בפרק יום טוב של ראש השנה אמר ר' אבהו אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע מפני מה ישראל אין אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום הכפורים אמר להן אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה:

Translation: The Order Of The Prayers Of Rosh Hashbonah- For Tefilas Shacharis on Rosh Hashbonah, we recite the same prayers as we do on other holidays. We recite Pseukei D'Zimra with a pleasant tune and then say Nishmas. We recite the form of Shemona Esrei of seven Brachos, appropriate for Tefilas Shacharis. After the prayer leader repeats Shemona Esrei out loud those present recite Aveinu Malkeinu Chatanu Le'Phanecha etc. as provided in Siddurim and by Rashi in his Sefer Pardes. That prayer has been said regularly since the time of Rabbi Akiva as we find in Maseches Ta'Anis: once our Sages declared a public fast day but their prayers were not immediately answered. Rabbi Akiva then stood as the prayer leader and said: Aveinu Malkeinu Chatanu Le'Phanecha; Aveinu Malkeinu Ain Lanu Melech Elah Ata, Aveinu Malkeinu Asei Imanu Li'Ma'An Sh'Mecha and then the rains started to fall. When our Sages saw that this form of prayer brought results, they began adding more lines that began with the words: Aveinu Malkeinu and established the practice of reciting those lines on days of Teshuva. Those lines are recited as a substitute for Hallel on Rosh Hashbonah. The reason we do not recite Hallel on Rosh

להבין את התפלה

Hasbonah is explained by the Gemara: Rabbi Abahu said: the ministering angels questioned G-d: G-d, why do the Jews not sing Hallel to You on Rosh Hashbonah and on Yom Kippur? G-d responded: is it appropriate that while a King is sitting on His throne of judgment deciding who is to be included in the book of life and and who in the book of death that the ones being judged sing songs of praise to Him?

Although **אבינו מלכנו** is currently recited universally during the **עשרת ימי תשובה**, some Jewish communities did not follow the practice:

ספר המנהיג הלכות ראש השנה עמוד שיג'—ובצרפ' ופרובינצ' נהגו לומר מראש השנה ועד הכפור **אבינו מלכנו**, ולא נהגו כלל בספרד. ויש סמך למנהג צרפת, דאמ' בתעני' [כ"ה ע"ב] פרק שלישי: מעשה בר' אליעזר שירד לפני התיבה ואמ' כ"ד רננות ולא נענה. ירד אחריו ר' עקיבא ואמ' **אבינו מלכנו חטא לפניך**, **אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה**, **אבינו מלכנו רחם עלינו**, ונענה.

Translation: In France and in Provence it was customary to recite Aveinu Malkeinu on the days between Rosh Hashbonah and Yom Kippur but that custom was not followed in Spain. Support for the custom in France can be found in Maseches Ta'Anis (25b) third chapter, in the incident involving Rabbi Elazar who acted as prayer leader and recited 24 songs (Brachos) but his words did not elicit a positive response from G-d. Then Rabbi Akiva stepped forward to act as prayer leader. He began reciting his own prayer that consisted of lines that began: Aveinu Malkeinu Chatanu Le'Phanecha; Aveinu Malkeinu Ain Lanu Melech Elah Ata; Aveinu Malkeinu Rachem Aleinu and G-d responded to his prayer.

As a general rule, Jews living in **ספרד**, Spain, closely followed the practices included in **סדר רב עמרם גאון**. The fact that in **ספרד**, it was not their practice to recite **אבינו מלכנו** during the **עשרת ימי תשובה**, raises some doubt as to whether **אבינו מלכנו** was recited during the period of the **גאונים**. **רב עמרם** does not include **אבינו מלכנו** in his **סידור**. **רב עמרם גאון** does include it in his **סדר** but at an odd point in his discussion. After presenting the particulars of **תפלת מוסף** of **ראש השנה** but before providing the details of **תפלת שחרית**, **רב עמרם גאון** states the following:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר ראש השנה—ואין אומרין הלל בראש השנה, דתנן העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה השני מתקיע, ובשעת ההלל הראשון מקרא את ההלל. ומתנינן מדקתני ובשעת ההלל מכלל דבר"ה לא אמרינן הלל. מאי טעמא, אמר ר' אבהו אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם מפני מה אין ישראל אומרים שירה לא בר"ה ולא ביום הכפורים, אמר להם, אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה לפני. וכיון דהכי, אחד ר"ה ואחד יוהכ"פ שחל להיות בשבת בתר דמסיים שליח צבור ז' ברכות דצלותא דמנחה, אומר צדקתך כהררי א—ל, וצדקתך צדק לעולם, וצדקתך צדק עד מרום, כבשבת גרידא. מיהו בתר דמסדר אבינו מלכנו דתקיננו קמאי. ודקאמרינן צדקתך, כמאן דסבירא ליה צדוק הדין הן. ואבינו מלכנו דקא אמרינן הכי מסדר ואזיל.

אבינו מלכנו הטאנו לפניך;
אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה . . .

Translation: Hallel is not recited on Rosh Hashbonah as we learned: the one who acts as prayer leader for Mussaf blows Shofar on Rosh Hashbonah but on days on which Hallel is recited, it is said by the prayer leader who leads the Shacharis service. When the Mishna provides that "on the days Hallel is recited," it meant to convey that Hallel is not recited on Rosh Hashbonah. Why not? Rabbi Abahu said: the ministering angels questioned G-d: G-d, why do the Jews not sing Hallel to You on Rosh Hashbonah and on Yom Kippur? G-d responded: is it appropriate that while a King is sitting on His throne of judgment deciding who is to be included in the book of life and and who in the book of death that the ones being judged sing songs of praise to Him? Since that is so, then in years in which Rosh Hashbonah or Yom Kippur fall on a Shabbos, after the prayer leader completes the repetition of Shemona Esrei at Mincha, the lines of Tzidkascha Tzedek should be recited like on a regular Shabbos but after Aveinu Malkeinu is recited. The lines of Tzidkascha are said because it is a prayer in which we accept G-d's will. The lines that begin with the words Aveinu Malkeinu that we say are as follows: Aveinu Malkeinu Chatanu Le'Phanecha; Aveinu Malkeinu Ain Lanu Melech Elah Ata . . .

Whether our copies of סדר רב עמרם גאון are authentic is one of the questions that plagues סדר רב עמרם גאון. The issue arises because סדר רב עמרם גאון was a book that was regularly copied by hand during the Middle Ages. Because of the multiple copies, we cannot be sure that the copyists did not add practices that developed after סדר רב עמרם גאון was composed. In contrast, the סידור of רב סעדיה גאון lay hidden for many centuries. It is therefore viewed as a more reliable source than סדר רב עמרם גאון. That is one reason why we cannot determine conclusively that אבינו מלכנו was recited during the period of the גאונים. Another reason to doubt whether אבינו מלכנו was included in the original copy of סדר רב עמרם גאון is the inclusion of the א-להינו שבשמים: סליחה within the סדר אשמורות presented in סדר רב עמרם גאון. Notice that the א-להינו: סליחה contains many lines that mimic the lines of אבינו מלכנו:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר אשמורות-
א-להינו שבשמים חוס ורחם עלינו.
א-להינו שבשמים חוס וחמול על שאריתנו.
א-להינו שבשמים שמע קול תפלתנו.
א-להינו שבשמים יכמרו רחמיך על פליטתנו.
א-להינו שבשמים בטל מעלינו גזרות קשות.
א-להינו שבשמים חדש עלינו גזרות טובות.
א-להינו שבשמים אל תבא במשפט עמנו.
א-להינו שבשמים תעמוד לפניך זכות אבותינו.
א-להינו שבשמים שלח ברכה במעשה ידינו.
א-להינו שבשמים הצמח לנו ישועה בקרוב.

להבין את התפלה

- א-להינו שבשמים קרב קץ גאולתנו.
- א-להינו שבשמים אל תתננו בנפש צרינו.
- א-להינו שבשמים אל תתן מאויי רשעים עלינו.
- א-להינו שבשמים אל תפק זממם בנו.
- א-להינו שבשמים אל תכלה גחלת הנשאת.
- א-להינו שבשמים אל תדיננו כחטאותינו.
- א-להינו שבשמים אל תשלם לנו כגמולנו.
- א-להינו שבשמים קרע לנו גזר דיננו.
- א-להינו שבשמים מחוק שטר חובותינו.
- א-להינו שבשמים כתבנו בספר חיים טובים.
- א-להינו שבשמים כתבנו בספר זכרון.
- א-להינו שבשמים כתבנו בספר זכות.
- א-להינו שבשמים כתבנו בספר מזונות פרנסה וכלכלה.
- א-להינו שבשמים החזירנו בתשובה שלמה לפניך.
- א-להינו שבשמים ברך שנה זו ופירותיה.
- א-להינו שבשמים זכרנו בזכרון טוב לפניך.
- א-להינו שבשמים זכרנו בפקודת ישועה ורחמים.

It is fair to ask: is it likely that congregations recited both the **א-להינו שבשמים: סליחה** and the **א-להינו שבשמים: סליחה** during the **עשרת ימי תשובה** when each contains similar content? Perhaps in Spain they did not recite **אבינו מלכינו** so as to not duplicate what was said in **א-להינו שבשמים**. One last point about **א-להינו שבשמים**. The excerpt from the **תלמוד בבלי** that provides the basis for reciting **אבינו מלכינו** provides the content for only two lines of **אבינו מלכינו**:

**אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה;
אבינו מלכנו למענך רחם עלינו.**

Perhaps the source for the other lines of **אבינו מלכינו** can be traced to the **סליחה** of **א-להינו שבשמים**. Ashkenazim do not recite the **סליחה** of **א-להינו שבשמים**. They may have composed the lines of **אבינו מלכינו** by substituting the words: **אבינו מלכינו** for the words: **א-להינו שבשמים** while keeping the other words of the **סליחה**.

The above sources provide for the recital of **אבינו מלכינו** during the **עשרת ימי תשובה** and public fast days. The following source reports that some communities recited **אבינו מלכינו** on additional occasions:

ספר כלבו סימן סד'-מיד ואחר תפלת שחרית ומנחה אומר אבינו מלכנו הטאנו לפניך, לפי ששנינו פעם אחת גזרו תענית ולא נענו וירד רבי עקיבא לפני התיבה ואמר אבינו מלכנו הטאנו לפניך אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה ומיד נענה וכשראו הדור שנענה באותה תפלה הוסיפו עליו דברי בקשות ותחנונים וקבעום לי ימי תשובה ועוד היום נהגו לאמרו במקצת מקומות בשני ובחמישי לפני תחנה.

Translation: Immediately after Tefilas Shacharis and Mincha, the lines of Aveinu Malkeinu are recited. This is based on what we learned: once, a fast day was declared and their prayers did not receive a favorable response. Rabbi Akiva then rose and assumed the position of prayer leader. He included the following in his prayer: Aveinu Malkeinu Chatanu Le'Phanecha and Aveinu Malkeinu Ain Lanu Melech Elah Ata. His prayer elicited an immediate response. After those present observed the efficacy of that prayer, additional lines beginning with the words: Aveinu Malkeinu were composed and the practice to recite the lines on the ten days between Rosh Hashonah and Yom Kippur was established. Currently some follow the practice of reciting that prayer on Mondays and Thursdays before Tachanun.